

Said Nursî'nin sözü bugün çok daha fazla geçerli

Martha Bissmann: “Avrupa ikidir” diyen Said Nursî'nin bu ifadesine tamamen katılıyorum. Bu ifadeler bugün de aynı, hatta daha fazla geçerliliğe sahip.

RÖPORTAJ: Şeyma Tuba Özaydın – Hanımnur Kılıçoğlu

Avusturya'daki Türk vatandaşlarına ve Türkiye kökenli Avusturya vatandaşlarına ne tavsiye edersiniz?

Olumlu, müsbet durmalarını, kendilerine inanmalarını, kendilerinden emin Türk kökenliler olarak Avusturyalı olarak hissetmelerini, iki kültürlü, iki vatanlı olarak özel olduklarını bilmelerini, yani iki kültür ve kalpler arasındaki köprü bağı kurmak gibi özel bir görevleri olduğunu bilmelerini. Sanırım bunu çok iyi yapabilirler. Çünkü zihniyet olarak daha açık ve kalbi insanlar ama eğer mesela ırkçı saldırılara uğradıkları için, beyaz sözlü saldırılara maruz kaldıkları için tereddüt ederlerse unutmasınlar ki Avusturya'nın çoğunluğu böyle değil, insanların çoğu sevgi dolu, bu gözden kaçıyor, maalesef siyah koyunlar göze batıyor, bu yüzden umutlarını kaybetmesinler.

İslâm Âlimi Bediüzzaman Said Nursi'nin bir sözünü okumak istiyorum:

“Avrupa ikidir. Birisi, İsevîlik din-i hakikîsinden aldığı feyizle hayat-ı içtimaiye-i beşeriyeye nâfi san'atları ve adalet ve hakkaniyete hizmet eden fünunları takip eden bu birinci Avrupa'ya hitap etmiyorum. Belki, felsefe-i tabiiyenin zulmetiyle, medeniyetin seyyiâtını mehâsin zannederek beşeri sefâhete ve dalâlete sevk eden bozulmuş ikinci Avrupa'ya hitap ediyorum. Şöyle ki: O zaman, o seyahat-i ruhiyede, mehâsin-i medeniyet ve fünun-u nâfiadan başka olan mâlâyânî ve muzır felsefeyi ve muzır ve sefih medeniyeti elinde tutan Avrupa'nın şahs-ı mânevîsine karşı demiştim: Bil, ey ikinci Avrupa! Sen sağ elinle sakîm ve dalâletli bir felsefeyi ve sol elinle sefih ve muzır bir medeniyeti tutup dâvâ edersin ki, “Beşerin saadeti bu ikisiyledir.””

Bir Avrupa'lı olarak bu fikirler hakkında ne dersiniz?

Bu ifadeler biraz eski bir zamana ait gibi. Avrupa'yı oluşturan temel kültür ve değerleri dile getirmiş, ama bozulması ile de kapitalizm, maddeci ve tüketime yönelik Avrupa'nın problem oluşturmasını ve bunun yayılmasını anlıyorum.

Bu ifadeler birinci ve ikinci dünya savaşları arasındaki zamanlara ait olması lazım. Birinci Avrupa Hristiyanlık'tan aldığı temel değerlerle insanlara hizmet ederken, bozulmuş olan Avrupa beşeri sefâhete ve dalâlete sevk ediyor diyor, Avrupa'yı iki yönüyle ele alıyor.

Hmm. O zaman kapitalizm etkisi yok daha. Avrupa'nın Ego kültürü aslında tüketim kültürüne temel oluşturdu ve onu netice verdi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ekonomik büyüme ile maddi zenginliğe kavuşuldu, daha ucuza alma, kullan at toplumu ve çevre kirliliğini netice verdi. Hepsi birbiriyle bağlantılı. Bu yönüyle Said Nursi'nin bu ifadesine tamamen katılıyorum. Bu ifadeler bugün de aynı, hatta daha fazla geçerliliğe sahip. Avrupa'nın temel değerleri güzel, müsbet ve bunları Hristiyanlıktan alıyor ve bu değerler İslamiyet'le tamamen aynı; insan hakları, şükür, tevazu, yardımlaşma, birlik ve beraberlik vs. bunlar bir toplumu huzurlu ve iyi yapan değerler. Aslında evrensel değerler, bütün dünya dinlerinde aynı veya benz_er şekilde var. Ve Avrupa'da İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İnsan Hakları Beyannamesi ile hiçbir grubun azınlık bir grubu farklı olması yüzünden dışlaması veya yok etmesi asla tekrar gerçekleşemez. Bu Avrupa Birliği'nin temel ilkesidir.

Bunlar elbette teoride çok güzel. Hristiyan temel değerleri, yani Avrupa harika ve barış dolu bir kıta olabilirdi ama negatif etkiler ile toplumu kısmen bozuyor. Bunun üzerine konuşmayı önemli buluyorum. Ama dogmatik olmadan, iyi insan olmak için Hristiyan olmak zorundasın demeden, dindar olmak zorundasın demeden. Zira ciddiye alınmaz. Bazı aykırı mezhep liderleri böyle konuşuyorlar. Rahipler ve imamlar artık bu tarzda konuşmuyorlar. Her halükarda sakince bu tarzda konuşmayı güzel buluyorum. Özellikle de inançlı değillerse, zira inananlar zaten buna sahipler. Sürekli bu temel değerleri düşünüyorlar, bunlarla meşgul oluyorlar. İncil veya Kur'an'da bunların nerede yazıldığını, Kilise ve Cami'de sürekli nasıl iyi insan olunması gerektiğini duyuyorlar, sürekli bunlar ve temel değerlere uyulması gerektiği hatırlatılıyor. İnanıcı olmayan insanların durumu daha zor, zira kendileri bunu hatırlamaya çalışmak zorundalar veya bu yönde bir kültür geliştirmek zorundalar. İsterlerse bu konuda dine de yönelebilirler, Dinlerden bunu öğrenmek için imanlı olmaları da gerekmiyor. Yani realitede durum Avrupa'nın teorisi gibi değil. Gerçekten çok doğru bir tespit...

Dikkat etmek gerekiyor, bu negatif etkiler gerçekten bozuyorlar. Şunları sayabilirim: bencillik, aç gözlülük, kapitalizm, para, israf, çevre kirliliği... Hepsi iç içe. Çevre kirliliğinin temel sebebi israf toplumudur, çöp ve aşırı enerji tüketimi, iklim değişimi.. Hepsi birbirine bağlı.. Çevreciliği sadece politikaya bağlamamak gerekir, aynı zamanda insanın temel davranışındaki önemli noktaya bakmak gerekir. Bu da bizi bilince götürüyor. İnsan ne kadar bilinçli ise, kendisiyle, diğer insanlarla ve doğa ile o kadar bilinçli bir ilişki kuruyor. Çok temel, çok temel bir kanun bu... Doğanın parçası ise bu insan, sanırım çevresindeki insanlara, doğaya ve çevreye dikkat edecektir. Hiçbir şeye saygısı olmaz ise, bu bir çelişkidir. İnançlı bir insanın sokağa çöp atması bir çelişkidir, zira inançlı insan kendisini devamlı izlenir bilir ve gizli bir şey yapamazlar. Her şey kayıt altına alınmakta, o yüzden inançlı insanlar kendilerini daha iyi kontrol altında tutabilirler. İnançlı ve bilinçli insanlar. Bilinçli yaşamak iyi bir toplum için ve Avrupa'nın geleceği için çok önemli bir paroladır.

Kusura bakmayın, önceden sorulara hazırlanmadığım için cevapta biraz dağınık ve uzun oldu.

Martha Hanım; değerli vaktinizi ayırdığınız, güzel sohbetiniz ve evimize teşrif ettiğiniz için çok teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim.